

Ogenj v Alpah 2005 v Ljubljani

Ljubljana se je letos pridružila mednarodni akciji, namenjeni ohranjanju dediščine Alp

✍ Marjeta Keršič – Svetel

Opozorilni ognji so v Alpah zelo zelo stara tradicija. V srednjem veku so se prebivalci Alp s prižiganjem opozorilnih kresov obveščali o grozečih nevarnostih. Leta 1986 je švicarska podružnica mednarodne organizacije CIPRA (Zveze za varstvo Alp) prvič predlagala, da bi to staro šego obnovili z novim sporočilom: ognji v Alpah naj bi opozorili na pomen naravne in kulturne dediščine in na nevarnosti, ki to dragoceno dediščino ogrožajo. Tako se je pred devetnajstimi leti začela mednarodna akcija Ogenj v Alpah. Vsako leto se ji pridruži na stotine domačinov v Alpah, pastirjev, kmetov, gozdarjev, članov naravovarstvenih organizacij in vseh, ki si prizadevajo za ohranjanje dediščine Alp in za njihov sonaravni trajnostni razvoj. V akciji sodelujejo vse alpske države, in sicer z

večjimi ali manjšimi prireditvami, ki opozarjajo na skupne probleme alpskega prostora in na krajevne posebnosti.

Ogenj v Alpah nas spodbuja, da vzamemo prihodnost v svoje roke, da pomagamo ohranjati skupno dediščino alpskega prostora – naravno, kulturno in duhovno – in da vsak po svojih močeh prispevamo k trajnostnemu razvoju v Alpah.

Vsako leto ima Ogenj v Alpah skupno vodilno temo – organizatorji posameznih prireditev pa poleg tega opozarjajo še na tiste probleme, ki so v posameznih okoljih najbolj žgoči. Letošnja tema so bili alpska mesta in odnos med mesti in alpskim prostorom.

Odnosi med alpskimi mesti in Alpami so za prihodnji razvoj v Alpah zelo pomembni. Že danes kar dve tretjini prebivalcev alpskega pro-

Predstavitev vasi Čadrg Brane Krebs

stora živita v velikih mestih! Alpsko podeželje se prazni, kmetje opuščajo stare načine kmetovanja in gospodarjenja s prostorom, ljudje se iz gorskih vasi odseljujejo v mesta. Na drugi strani pa prave množice meščanov v svojem prostem času odhajajo v Alpe; te postajajo nekakšno turistično mravljišče, v katerem se namesto tradicionalnih kmetij vse pogosteje širijo turistična naselja in naselja počitniških hišic. Prebivalstvo Alp je v marsičem odvisno od velikih mest, pa tudi prebivalci mest so v marsičem odvisni od Alp: z gora dobivajo pitno vodo, zdravo hrano, Alpe so jim življenjsko pomemben prostor za preživljanje prostega časa, pa tudi prostor kulturnih in duhovnih dobrin.

Povsem razumljivo je, da so velika mesta v središču gospodarskega razvoja Alp. Zanimivo pa je, da celo tako pomemben dokument, kot je Alpska konvencija s svojimi protokoli, posveča premalo pozornosti razvoju teh mest in njihovi prihodnosti. Velika alpska mesta, v katerih že zdaj živi večina alpskega prebivalstva, niso za razvoj Alp prav nič manj pomembna od alpskega podeželja! Seveda pa se je treba zavedati, da imajo mesta in podeželje različne razvojne potrebe, cilje in vizije in da sta zato potrebna nenehen dialog in medsebojno razumevanje, da bi vsem prebivalcem Alp zagotovili kakovostno življenje v prihodnosti.

Tako je bila zasnovana tudi letošnja prireditev Ogenj v Alpah 2005 v Ljubljani, ki je potekala v soboto, 13. avgusta.

Na pobudo društva za ohranjanje neokrnjene gorske narave Mountain Wilderness Slovenije in društva CIPRA Slovenije so se odzvala planinska društva z ljubljanskega območja RTV Ljubljana, Draga Bregarja, Viharnik in Domžale, pridružila pa se jim je tudi Zveza društev za varstvo okolja Slovenije in skupaj so organizirali celodnevno prireditev v Ljubljani, posvečeno ohranjanju vrednot Alp in odnosu med mestom in Alpami.

V parku Zvezda so na stojnicah ves dan predstavljali svoje poglede na prihodnost Alp tako nevladne organizacije z ljubljanskega območja kakor tudi domačini iz Alp. Ko se je začelo mračiti, so se Ljubljančani pridružili posebni akciji društva CIPRA na nadvozih ljubljanske obvoznice na Šmartinski in Dunajski cesti: s

Zapela je pevka in zbirateljica ljudskega izročila Ljoba Jenče in Danijel Grlic

prižganimi baklami in svečami so izrazili svojo zaskrbljenost zaradi nedorečene transportne politike Slovenije, ki vse premalo upošteva problem naraščajočega tranzitnega prometa čez Alpe, še posebno tovornega. Ta v naši državi že povzroča velike težave, ki jih na svoji koži občutijo tudi Ljubljančani. Premalo skrbimo tudi za kakovost javnega prevoza – bodisi lokalnega ali pa medkrajevnega. Tudi preživljanje prostega časa bi moralo biti bolj povezano z uporabo javnih prevoznih sredstev.

Natanko ob 21.00 zvečer je na stolpu Ljubljanskega gradu simbolično zagorel Ogenj v Alpah, ki ga je nato v spremstvu alpinistov in skavtov slovesno ponesel pred Mestno hišo alpinistični smučar Davorin Karničar, domačin z Jezerskega in član organizacije Mountain Wilderness Slovenije. Pred ljubljanskim Magistrom je potekal zanimiv kulturni spored, ki so ga obogatili pesnik Tone Kuntner, Kamniški koledniki, pevka in zbirateljica ljudskega izročila Ljoba Jenče in rojak iz Beneške Slovenije, pesnik iz Barda v Terski dolini Viljem Černo. Program je režijsko oblikoval Mojmir Tozon, povezoval pa Tilen Skubic.

Ogenj v Alpah sta pred mestno hišo skupaj simbolično prižgala Davorin Karničar in ljubljanski podžupan Ivo Pavlica, ki je v slovesnem nagovoru poudaril, kako pomembne so Alpe za ljubljanske meščane. Predlagal je, da bi prireditve v Ljubljani postala tradicionalna.

Za varnost prireditve, ki so jo dolžni v skladu s predpisi zagotoviti organizatorji, so ljubezno pomagali skrbeti gorski reševalci z Jezerkega in člani Gasilskega društva Ljubljana mesto.

Da bi prispevali k bolj kakovostnim premislekom o sodelovanju med alpskimi mesti in podeželjem, bo CIPRA od 22. do 24. septembra 2005 organizirala veliko mednarodno posvetovanje v Brigu v Švici, na katerem bodo predstavniki mest in vasi alpskega prostora ter predstavniki nevladnih organizacij in združenj izmenjali svoja mnenja in poglede na prihodnost v Alpah.

In katere so še teme, o katerih velja razmišljati, ko govorimo o odnosu med mesti in po-

deželjem v Alpah? Mnogo jih je in zelo so raznovrstne:

- *problemi dnevnih migracij in počitniških migracij med mesti in podeželjem*
- *zagotavljanje pitne vode*
- *zagotavljanje kakovosti zraka*
- *varstvo pred naravnimi ujmami*
- *ohranjanje biološke pestrosti*
- *okoljske storitve alpskih gozdov*
- *ohranjanje kulturne pestrosti (ne nazadnje so Alpe prostor največjega števila evropskih manjšin!)*
- *zagotavljanje zdrave hrane*
- *možnosti za doživljanje narave*
- *zagotavljanje socialnih, izobraževalnih, kulturnih in drugih storitev za prebivalce podeželja*

Seveda bi lahko naštevali še mnoge druge teme, ki zadevajo tako mestno kot podeželsko prebivalstvo v Alpah - ne nazadnje probleme, ki nastajajo in bodo še nastajali zaradi podnebnih sprememb na našem planetu. ○

Več užitka z manj maščob in holesterola.

Mlečni izdelki Zdravo življenje imajo malo nasičenih maščob in holesterola, zato so za telo še posebej blagodejni. Skrbno izbrani izdelki linije Zdravo življenje sledijo priporočilom zdrave prehrane in tako olajšajo izbiro, saj imajo bodisi veliko prehranskih vlaknin, nizko vsebnost sladkorja ali soli, malo maščob ali pa nižjo energetsko vrednost. **Izbor izdelkov, ki sledijo smernicam zdrave prehrane, potrjuje** Zavod za zdravstveno varstvo Kranj.

Linija izdelkov
zdravo življenje

